

Uke 47

22. november: Johan Halmrast Norsk forfatter og salmedikter (1866 - 1912)

Johan Halmrast var født på Lillehammer som sønn til en velholden forretningsmann. Men faren gikk konkurs og familien flyttet til Kristiania. Han kunne ikke få betalt noen utdannelse, og ikke kunne han få jobb som kroppsarbeider heller. For han var kortvokst med deformerte hender. Han lærte seg flere språk gjennom selvstudium, og livnærte seg som forfatter, journalist og korrekturleser. Han skrev dikt og romaner, og levde et ensomt liv i fattigdom. Fra barndommen av hadde han ønsket å bli salmedikter og salmebokforfatter. Hans mest kjente salme er "Maria Magdalenas jubel" som han kalte sin påskesalme "Å, salige stund uten like" fra påsken 1890. Slik som i mange keltiske bønner (bl.a. i *Carmina Gadelica*¹) blir vi dratt inn i Bibelhistorien og den inn i våre liv: Vi blir tatt med til møtet mellom Maria Magdalena og Jesus i påskehagen, og Jesus vil møte oss i våre hager. Salmen ble trykket med Kristian Wendelborgs melodi som brukes i dag. Den har fanfare-preg og løfter tekstens jubel slik at himmelen kan kaste lys over mørke realiteter. Gjennom Frelsesarmeen ble salmen med denne melodien en slager i de andre nordiske landene, og norske misjonærer tok den med til andre kirker. Men salmebok-komiteen i Norge oppfattet melodien som lite sakral, og teksten fikk en ny melodi i Landstads reviderte salmebok. Men den nye melodien slo aldri igjennom. I Norsk salmebok fra 1985 er Wendelborgs melodi tilbake. I keltisk ånd oppheves det kunstige skillet mellom verdslig og sakralt. Salmens jubeltone berører ekstra sterk med tanke på den motgang som Johan Halmrast fikk her i livet. Også i hans salme "Hen over jord et pilgrimstog" ser vi at forventningen om gleden i himmelen kaster lys over den grå hverdagen: "Med smil i gråt det vandrer frem mot himlens lyse hjem" (Norsk Salmebok 247,3). Johan Halmrast døde av lungebetennelse den 22. november i 1912. Han etterlot seg 2 sekker med manuskripter som dessverre ble brent.

Bønn: Takk, Jesus, for dem som er døde, som sang om den tomme graven og lot oss den levende møte. Gi tro til å se deg i hagen.
(Bønnen er inspirert av Johan Halmrast i Norsk Salmebok 189)

Bibeltekster: Sal 100 Åp 20,11-13 Luk 10,16-24

Jeg levende så ham i haven, og aldri så skjønn jeg ham så.
(Johan Halmrast i Norsk Salmebok 189,1)

Andre merkedager:

20. november: Cathinka Guldborg (1840 – 1919) var Norges første diakonisse som denne dagen i 1868 startet Diakonissehuset i Kristiania. Jeg kjenner ikke til dødsdatoen hennes, derfor er Cathinka Guldborg plassert på denne dagen i kalenderen.

22. november: Ole Hallesby (1961) var professor ved Menighetsfakultetet i Oslo og leder i Indremisjonen. I 1927 gav han ut boken "Fra bønnens verden" som ble en klassiker i oppbyggelig litteratur og som har inspirert kristne i mange land. Under krigen var Hallesby formann i Den midlertidige kirkeledelse. Han satt fengslet på Grini fra mai 1943 til 1945.

23. november: Columbanus/Kolumban (født i 542) seilte i år 590 sammen med 12 følgesvenner fra Irland til kontinentet. De grunnla klostre i Frankrike, Sør Tyskland, Sveits, og Nord Italia. Der døde han i sitt kloster i Bobbio denne dagen i 615.

¹ Se hos Newell: Hver dag hver natt, s. 10 og bønnen på s. 45